Volume 25, Issue 6 (November- December 2026)

PAYESH

Journal of the Iranian Institute for Health Sciences Research

Investigation of factors related to academic motivation among nursing students: A scoping review study

Maryam Saeedi[1], Somayeh Khademi[1*], Safoura Dorri [2]

1. Nursing Department, Saveh University of Medical Sciences, Saveh, Iran
2. Nursing and Midwifery Care Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Received: 6 April 2025
Accepted for publication: 7 February 2026
[EPub a head of print- 8 September 2026]
Payesh: In Press

Abstract

Objective(s): Evidence suggests that nursing students, despite enrolling in the program with reasonably suitable levels of motivation, experience a decline in their motivation during subsequent academic semesters. Lack of academic motivation among these students leads to poor academic performance and a decline in the quality of future healthcare services. Therefore, this study was conducted to examine and identify the factors associated with academic motivation among nursing students.

Methods: This scoping review encompasses domestic and international studies that investigate factors affecting the academic motivation of nursing students. Searches were conducted using relevant keywords across several databases, including PubMed (Medline), Web of Science, Scopus, and ERIC for international studies, and SID, and Magiran for domestic studies, along with search engines Google and Google Scholar. The search was conducted from May to September 2024. Inclusion criteria comprised articles published within a 20-year period (2004–2024) in either Persian or English, focusing on factors related to academic motivation among undergraduate nursing students. Eligible studies included original research and review articles with full-text availability.

Results: The initial search identified 43,335 articles, of which 45 were thoroughly reviewed. Most studies reported that nursing students' academic motivation was moderate. Positive academic outcomes among nursing students were strongly correlated with academic motivation. Influential factors promoting academic motivation included support and positive attitudes from instructors and family members, the quality of teaching and learning environments, instructors' scientific and practical competencies, and personal goals such as achieving self-esteem, earning respect, and contributing to the well-being of others. Conversely, factors contributing to diminished academic motivation encompassed social and communication barriers, challenges within the nursing profession and education system, as well as students' personality traits and demographic characteristics.

Conclusion: In summary, nursing students' academic motivation is shaped by a multitude of factors. Identifying and addressing these factors can enhance academic motivation and foster positive educational outcomes. Supportive measures from instructors and family, alongside improvements to educational environments, are effective strategies for bolstering nursing students' motivation.

Keywords: Motivation, Nursing Students, Nursing Education

[*] Corresponding Author: Nursing and Midwifery Care Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran
E-mail: s.khademi9511@gmail.com

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

سال بیست و پنجم، شماره ششم، آذر ـ دی ۱۴۰۵

پایش

نشریه پژوهشکده علوم بهداشتی جهاددانشگاهی

بررسی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری: یک مطالعه مروری دامنه

مریم سعیدی[۱]، سمیه خادمی[۱*]، صفورا دری[۲]

۱. گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی ساوه، ساوه، ایران

۲. مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۱۸

[نشر الکترونیک پیش از انتشار- ۱۷ شهریور ۱۴۰۵]

نشریه پایش: پیش انتشار

چکیده

مقدمه: نتایج تحقیقات نشان می دهد که دانشجویان پرستاری اگرچه با انگیزه نسبتاً مناسب وارد این رشته می شوند ولی این انگیزه در طول ترم های تحصیلی رو به کاهش می گذارد. فقدان انگیزه تحصیلی در این دانشجویان منجر به افت تحصیلی و کاهش کیفیت مراقبت‌های بهداشتی در آینده می شود. از این رو، این مطالعه با هدف بررسی و شناسایی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری انجام شد.

مواد و روش کار: این مطالعه از نوع مرور دامنه و شامل مرور مطالعات داخلی و خارجی در خصوص شناسایی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری بود. برای این منظور جستجوی اینترنتی با کلیدواژه های مرتبط، در پایگاه های مختلف اطلاعاتی شامل PubMed (Medline)، web of Science، Scopus، ERIC و داخلی شامل SID و Magiran و موتورهای جستجوگر Google و Google scholar انجام شد. تاریخ جستجو از ماه می تا سپتامبر ۲۰۲۴ بود. معیارهای ورود شامل مقالاتی بود که در بازه زمانی ۲۰ سال (۲۰۰۴ تا ۲۰۲۴)، به زبان فارسی یا انگلیسی چاپ شده بودند، مربوط به عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان کارشناسی پرستاری بودند، مقاله های اصیل یا مروری بودند و متن کامل آن ها در دسترس بوده است.

یافته ها: در جستجوی اولیه ۲۳،۸۶۱ مقاله به دست آمد که از این تعداد ۴۵ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری در اکثر مطالعات در حد متوسط بود. انگیزش تحصیلی با پیامدهای مثبت تحصیلی دانشجویان مرتبط بود. عوامل مؤثر بر انگیزه تحصیلی دانشجویان پرستاری شامل حمایت و نگرش مثبت اساتید و خانواده، کیفیت تدریس و محیط یادگیری، توانایی‌های علمی و عملی مربیان، و اهداف شخصی مانند کسب عزت نفس، احترام و خدمت به دیگران بود. عوامل مرتبط با کاهش انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری شامل عوامل اجتماعی، ارتباطی، چالش های حرفه پرستاری، چالش های آموزش پرستاری، ویژگی های شخصیتی و جمعیت شناختی دانشجویان بودند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی، انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که شناسایی و توجه به این عوامل می‌تواند موجب بهبود انگیزه تحصیلی و پیامدهای مثبت تحصیلی شود. اقدامات حمایتی از سوی اساتید، خانواده، و بهبود محیط آموزشی از جمله گام‌های مؤثر برای تقویت انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری هستند.

کلید واژه ها: انگیزش، دانشجویان پرستاری، آموزش پرستاری

کداخلاق: IR.SAVEHUMS.REC.1404.042

* نویسنده پاسخگو: اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی

Email: s.khademi9511@gmail.com

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

مقدمه

انگیزش به عنوان یک فرآیند تعریف می شود که فعالیت های جسمی و روانی مبتنی بر هدف را برمی انگیزاند و تقویت می کند[۱] یکی از اولین نوشته ها در مورد انگیزش توسط Levin در سال ۱۹۳۵ منتشر شد که انگیزش را به عنوان یک حرکت مثبت یا منفی به سوی یک هدف تعریف کرد[۲]. انگیزش به عنوان یک سازه روانشناختی مهم در فرآیند یادگیری در نظر گرفته می شود و به طور قابل ملاحظه ای با موفقیت تحصیلی و استمرار تحصیلی مرتبط است[۳].

امروزه انگیزش یکی از مشکل ترین و پیچیده ترین چالش های پیش روی مدرسان است[۴]. طبق مطالعات از مشکلات شایع نظام آموزشی، پایین بودن سطح انگیزش تحصیلی در بین یادگیرندگان می باشد که سالانه زیان های علمی، فرهنگی و اقتصادی زیادی را متوجه دولت ها و خانواده ها می کند و نظام آموزشی کشورها را با افت تحصیلی مواجه می کند[۶, ۵]. انگیزش هم می تواند به عنوان عامل درونی در نظر گرفته شود و هم عامل بیرونی. انگیزش درونی به انجام یک فعالیت به خاطر رضایت درونی و لذت فرد از انجام آن فعالیت مربوط می شود. در انگیزش بیرونی اشخاص فعالیتی را به منظور دستیابی به نتایج مهم یا پاداش بیرونی و یا اجتناب از تنبیه انجام می دهند[۸, ۷]. انگیزش تحصیلی، تمایل یادگیرنده به مشغول شدن و درگیر شدن در فعالیت های یادگیری و تلاش مستمر در انجام دادن و به پایان رساندن آن فعالیت می باشد[۹]. انگیزه تحصیلی به سادگی می تواند به عنوان عواملی که بر روی یک شخص تاثیر می گذارند تا در مدرسه یا دانشگاه حضور یابد، تعریف شود[۱۰]. اهمیت انگیزش تحصیلی در آن است که دانشجویان با انگیزه، تمایل بیشتری برای مشغول شدن در فعالیت های یادگیری و کسب موفقیت در محیط تحصیلی دارند[۱۱]. انگیزه‌ی دانشجویان بر توانایی آنها در یادگیری عمیق‌تر، ساخت مهارت تفکر انتقادی و ارائه عملکرد تحصیلی بهتر تاثیر می‌گذارد[۱۲]. وجود انگیزه در طی فرآیند یادگیری و آموزش منجر به تسهیل یادگیری، برقراری ارتباط و کاهش اضطراب و ایجاد خلاقیت در یادگیری می شود[۱۳]. در مطالعات انجام گرفته در نقاط مختلف جهان، عوامل مختلفی را به عنوان انگیزه تحصیل در رشته پرستاری گزارش کرده اند؛ عواملی مانند فراهم بودن فرصت کاری در این رشته[۱۴]، امنیت شغلی[۱۵]، حقوق و دستمزد[۱۶]، حس نوع دوستانه و خدمت به مردم[۱۷]، کمک به دیگران و انجام اعمال سودمند و داشتن تعامل با انسان ها[۱۸] توسعه فردی، تمایل به مراقبت و تحت تاثیر والدین و دوستان بودن[۱۹] عوامل انگیزشی جهت تحصیل در رشته پرستاری ذکر شده اند.

یکی از مشکلات مهم و اساسی حرفه پرستاری، میزان زیاد ترک این حرفه توسط دانشجویان این رشته در حین تحصیل و بعد از فارغ التحصیلی است. همه ساله حدود ۱۵ تا ۲۰٪ دانشجویان پرستاری در سراسر جهان از ادامه تحصیل در این رشته منصرف می شوند که این مساله از یک سو منجر به کمبود کادر پرستاری می شود و از سوی دیگر تاثیر ناخوشایندی بر انگیزه سایر دانشجویان این رشته می گذارد[۲۰]. مطالعه جولایی و همکاران بر روی ۳۰۰ نفر از دانشجویان پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی تهران نشان داد که تنها ۱۸٪ دانشجویان پرستاری نظر مثبتی نسبت به حرفه خود دارند و ۶۹٪ آنها موافق با ترک آن بوده اند. همچنین ۶۳/۶٪ از دانشجویان تصمیم به تغییر رشته و ۵۱/۶۴٪ تصمیم به انصراف از رشته داشتند. نداشتن پایگاه مثبت اجتماعی، ناهماهنگی واقعیت با تصورات اولیه، نگرش منفی افراد تیم پزشکی نسبت به رشته پرستاری، نامناسب بودن محیط کار بالینی، وجود شکاف طبقاتی بین پزشکان و پرستاران و پایین بودن میزان حقوق و دستمزد پرستاران مهمترین دلایل ذکر شده برای ترک رشته پرستاری از سوی دانشجویان بود[۲۰]. یکی از مهمترین دلایل ترک تحصیل و ترک شغل در دانشجویان پرستاری و پرستاران، کاهش یا فقدان انگیزه این افراد است[۲۱]. تحقیقات نشان داده است که انگیزش تحصیلی و دلایل آن در دانشجویان پرستاری در طول برنامه تحصیلی تغییر می کند. تغییر انگیزش دانشجویان ممکن است به دلیل تجربیات بالینی و چالش های حرفه ای دانشجویان باشد[۲۲]. دانشجویان پرستاری اگرچه با انگیزه نسبتاً مناسب وارد این رشته می شوند ولی این انگیزه در طول ترم های تحصیلی و افزایش سنوات تحصیل رو به کاهش می گذارد[۲۳]. متاسفانه بسیاری از دانشجویان پرستاری در مدت تحصیل دارای انگیزه کافی نیستند و تمایل آنها برای اشتغال در این رشته و افزودن دامنه اطلاعات تئوری و عملی کاهش یافته است[۱۶]. فقدان انگیزه تحصیلی در دانشجویان منجر به افت پیشرفت تحصیلی می گردد[۲۴]. قرار گرفتن دانشجویان پرستاری در معرض فشار کاری مداوم، آشفتگی عاطفی و استرس در طول کارآموزی های بالینی و جلسات نظری آموزش پرستاری اغلب منجر به فرسودگی تحصیلی در بین آنها می شود[۲۶, ۲۵].

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

کاهش توانمندی های شغلی و تسلط دانش آموختگان رشته های علوم پزشکی به انجام وظایف محوله، کاهش تدریجی انگیزه های شغلی و تمایل بالای آنها به ترک خدمت از جمله تاثیرات منفی افت انگیزش تحصیلی است. بنابراین تاثیرات منفی فقط محدود به زمان تحصیل نیست و در آینده نیز می تواند موجب اتلاف سرمایه های انسانی کشور و تهدید سلامت و بهداشت آحاد جامعه باشد[۲۷]. با توجه به این مسئله، بررسی و شناسایی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری ضروری می باشد زیرا با تعدیل و اصلاح عوامل کاهنده انگیزش و تقویت عوامل مثبت می توان انگیزش دانشجویان پرستاری را افزایش داد. شناخت عوامل موثر بر انگیزش تحصیلی دانشجویان، مدرس را در انتخاب تدابیر مناسب و فعالیت های یاددهی- یادگیری و تعامل اثر بخش با فراگیران و در نهایت افزایش اثربخشی تدریس یاری می کند[۲۸, ۲۳]. بنابراین با عنایت بر اینکه مرور دامنه‌ای درباره عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری در ایران و سایر کشورها می‌تواند خلاهای پژوهشی فعلی را روشن سازد، چارچوبی برای طراحی مداخلات آموزشی ارائه دهد و به گسترش دامنه ی پژوهش‌های آینده کمک کند. هدف این مرور دامنه، شناسایی عوامل تضعیف و تقویت‌کننده انگیزش تحصیلی در این گروه دانشجویی است تا با تعدیل عوامل کاهنده و تقویت عوامل مثبت، انگیزش تحصیلی و اثرگذاری آموزش پرستاری ارتقا یابد. این دامنه پژوهش، شامل بررسی عوامل فردی، آموزشی، بالینی و سازمانی است و با هم‌پوشانی بین کشورهای مختلف، امکان استخراج شرایط و نکات مشترک و زمینه‌ای برای بهبود سیاست‌های آموزشی فراهم می‌آورد.

مواد و روش کار

این مطالعه از نوع مرور دامنه و شامل مرور مطالعات داخلی و خارجی در خصوص شناسایی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری است. برای انجام مرور دامنه از چارچوب آرکسی و اومالی استفاده شد. این چارچوب اولین چارچوب روش-شناختی برای هدایت تحقیقات مرور دامنه است که در سال ۲۰۰۵ انتشار یافت. این چارچوب دارای شش گام شامل شناسایی سؤال تحقیق، شناسایی مطالعات مرتبط، انتخاب/غربالگری مطالعات، حیطه‌بندی/ تقسیم‌بندی داده‌ها، جمع‌بندی، خلاصه‌سازی و گزارش نتایج است[۲۹]. همچنین گزارش مراحل جستجو و غربالگری مطالعات مطابق با دستورالعمل PRISMA 2020 انجام شد و نمودار جریان انتخاب مطالعات نیز بر اساس PRISMA 2020 ترسیم شده است (نمودار ۱).

برای جستجوی مقالات از کلیدواژه‌های مرتبط شامل انگیزش و دانشجویان پرستاری، "academic motivation"، "academic motivation" and nurs*، motivation and "nursing student"، motivator and "nursing student" در پایگاه های مختلف اطلاعاتی خارجی شامل PubMed (Medline)، Scopus ، web of Science، ERIC و داخلی شامل SID و Magiran و موتورهای جستجوگر Google و Google scholar انجام شد. استراتژی جستجو در پایگاه های اطلاعاتی در جدول ۱ ارائه شده است.

تاریخ جستجو از ماه می تا سپتامبر ۲۰۲۴ بود. جهت جستجوی مقاله در همه پایگاه های اطلاعاتی ذکر شده از گزینه جستجوی پیشرفته جهت ترکیب کلید واژه ها و دستیابی به مقالات مرتبط استفاده شد. معیارهای ورود شامل مقالاتی بود که در بازه زمانی ۲۰ سال (۲۰۰۴ تا ۲۰۲۴) چاپ شده باشند، به زبان فارسی یا انگلیسی نوشته شده باشند، مربوط به عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان کارشناسی پرستاری باشند، مقالات اصیل یا مروری باشند و مقالات متن کامل قابل دسترس داشتند. معیارهای ورود و خروج مقالات در جدول ۲ ارائه شده است.

تمرکز مطالعه حاضر بر دانشجویان کارشناسی پرستاری بوده، زیرا این گروه بیشترین جمعیت دانشجویی را در این رشته تشکیل می‌دهند و افت انگیزش تحصیلی در این مقطع بیشترین پیامد را بر کیفیت آموزش و آینده حرفه‌ای دارد. از طرفی بر اساس نتایج اغلب تحقیقات انجام شده، انگیزش تحصیلی دانشجویان مقاطع کارشناسی، ارشد و بالاتر با یکدیگر متفاوت است[۳۱, ۳۰]. به همین دلیل مقاطع دیگر وارد مرور نشدند.

در جستجوی مقدماتی تعداد ۲۳،۸۶۱ مقاله انگلیسی و فارسی به دست آمد(نمودار۱). دلیل حجم زیاد مقلات در جستجوی مقدماتی، استفاده از کلیدواژه‌های گسترده برای جلوگیری از حذف احتمالی مقالات مرتبط بوده است. از میان تمام مقالات به دست آمده، با توجه به بررسی عنوان و چکیده و حذف مقالات تکراری و نیز با توجه به معیارهای ورود، تعداد ۴۵ مقاله مناسب برای بررسی متن کامل و مرور ساختار یافته وارد مطالعه گردیدند که از این تعداد ۳۲ مقاله به زبان انگلیسی و ۱۳ مقاله به زبان فارسی بود.

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

ابزار گردآوری داده‌ها، شامل فرم گردآوری داده بود. در این فرم اطلاعات کتاب شناختی مقالات از جمله نام نویسندگان، سال، محل انجام مطالعه، هدف مطالعه، نوع مطالعه، روش گردآوری داده ها، تعداد نمونه و روش نمونه گیری و یافته های اصلی مطالعه بود.

تمامی مراحل انتخاب و غربالگری مقالات توسط دو نفر از اعضای تیم تحقیق به‌صورت مستقل از هم انجام گرفت. موارد مورد اختلاف ابتدا با بحث و گفتگو بررسی و در صورت نیاز، موارد مورد اختلاف به فرد سوم ارجاع داده شد. ابتدا عناوین تمامی مقالات بررسی شده و مقالاتی که با اهداف مطالعه سازگار نبودند، از مطالعه کنارگذاشته شدند. در مراحل بعدی به ترتیب چکیده و متن کامل مقالات مورد مطالعه قرار گرفتند تا مطالعاتی که شامل معیارهای خروج از مطالعه بودند و ارتباط ضعیفی با اهداف مطالعه داشتند، شناسایی و کنارگذاشته شدند. از نرم افزار مدیریت منابع اندنوت نسخه هشت برای سازماندهی، حذف موارد تکراری، غربالگری عناوین و چکیده‌ها استفاده شد. باتوجه به مرور دامنه بودن مطالعات، ضرورتی برای انجام ارزیابی کیفیت مطالعات نبود[۳۲]. به منظور شناسایی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری در متون، از روش تحلیل محتوای کیفی (Content-Analysis) استفاده شد. تحلیل محتوا روشی برای شناسایی،طبقه بندی، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داخل متن است و در تحلیل داده‌های کیفی کاربرد بسیار زیادی دارد [۳۵-۳۳]. کدبندی داده‌ها توسط دو نفر از محققین به صورت مستقل از هم انجام گرفت.

یافته ها

از مجموع مقالات بدست آمده در مورد عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری، ۳۵ مقاله کمی(توصیفی، همبستگی، مقطعی، طولی) و ۱۰ مقاله کیفی بود.

انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری در اکثر مطالعات در حد متوسط بود [۴۰-۳۶، ۲۴، ۲۳]. نتایج مرور مطالعات در جدول۴ ارائه شده است. در بیشتر مطالعات انجام گرفته، انگیزش با ترم های تحصیلی دانشجویان پرستاری همبستگی معکوس و معنی دار نشان داد؛ به این معنی که با افزایش سنوات تحصیلی دانشجویان، میزان انگیزش آنها کاهش یافته است[۴۲, ۴۱, ۳۷, ۳۶, ۲۴, ۲۳].

بر اساس مرور انجام شده، عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری در قالب شش مضمون اصلی استخراج گردید (جدول ۳).

۱. عوامل آموزشی: کیفیت تدریس اساتید[۴۳]، شایستگی علمی و عملی مربیان[۳۶]، کیفیت محیط یادگیری (بالینی و نظری) [۴۴, ۳۸, ۳۷] و استفاده از روش‌های نوین یادگیری[۴۵] از مهم‌ترین عوامل تقویت‌کننده انگیزش بودند. در مقابل، شکاف میان آموزش تئوری و بالینی[۴۶, ۲۳]، حجم سنگین و دشوار بودن دروس و نگرش منفی نسبت به سازماندهی برنامه‌های درسی [۴۷, ۳۶] از عوامل کاهنده انگیزش محسوب می‌شدند.

۲. عوامل ارتباطی و حمایتی: رفتار و نگرش مثبت اساتید، احترام به دانشجو[۴۷, ۳۶]، حمایت خانواده[۴۶, ۱۹] و مهارت‌های ارتباطی مدرس[۳۶] به‌عنوان عوامل مثبت گزارش شدند. در حالی‌که تعاملات منفی بین پرستاران و پزشکان[۴۶] و عدم احترام و حمایت از سوی سایر پرستاران[۴۷] از عوامل کاهش انگیزش بودند.

۳. عوامل مرتبط با حرفه پرستاری: امنیت شغلی[۲۴, ۱۶]، گستردگی و تنوع حوزه کاری و منافع مالی و حرفه‌ای[۴۸, ۱۶] انگیزش را تقویت می‌کردند. در مقابل، دیدگاه جامعه نسبت به رشته پرستاری[۴۹, ۴۷, ۲۳]، دشواری‌های حرفه‌ای، یکنواختی شغلی و مشاهده عملکرد نامناسب پرستاران[۵۰, ۴۹] به کاهش انگیزش منجر می‌شدند.

۴. عوامل فردی و شخصیتی دانشجویان: اهداف شخصی نظیر کسب عزت نفس، احترام و خدمت به دیگران[۵۱]، علاقه ذاتی به علوم پزشکی[۲۴, ۱۶]، انگیزه درونی[۲۳]، سطح بالای اطلاعات علمی[۴۸, ۱۶]، تیپ‌های شخصیتی وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی [۴۶] و حتی تیپ های شبانه روزی صبحگاهی-شامگاهی[۴۰] از عوامل مثبت بودند. عدم تناسب شخصیت با رشته[۴۷, ۴۶]، مشکلات شخصی و خانوادگی[۳۶] و ترس از اشتباه کردن [۴۱] به‌عنوان عوامل منفی گزارش شدند.

۵. عوامل جمعیت‌شناختی: سن بالاتر[۳۶]، متأهل بودن[۲۳]، غیرخوابگاهی بودن[۴۶] و ترم تحصیلی پایین‌تر[۵۴-۵۲] با انگیزش تحصیلی بالاتر ارتباط داشتند.

۶. پیامدهای مرتبط با انگیزش: انگیزش بالاتر با عملکرد تحصیلی بهتر (معدل بالاتر)[۵۶, ۵۵]، رضایت بیشتر از تحصیل[۵۷]، تداوم تحصیلی[۲]، کاهش فرسودگی تحصیلی[۵۸] و ارتقاء شاخص‌های روان‌شناختی مانند خودکارآمدی[۶۰, ۵۹]، عزت نفس [۶۱] و بهزیستی روانی[۶۲] مرتبط بود. در مقابل، کاهش انگیزش با افت تحصیلی و تمایل به ترک رشته[۲۰] همراه بود.

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

به‌طور کلی، نتـایج مـرور نشـان داد انگیـزش تحصـیلی دانشـجویان پرستاری پدیده‌ای چندبعدی است که تحت تأثیر عوامـل آموزشـی، ارتباطی، حرفه‌ای، فردی و جمعیت‌شناختی قـرار دارد و پیامـدهای قابل‌توجهی بر کیفیت آموزش و آینده حرفه پرستاری دارد.

جدول۱: استراتژی جستجو در پایگاه های اطلاعاتی و تعداد مقالات به دست آمده

پایگاه های اطلاعاتی	استراتژی جستجو	تعداد مقالات
Pubmed	#16 Search: ((((Students, Nursing) OR (Nursing student)) OR (Nurse, Pupil)) OR (Pupil Nurse)) AND (((((((((motivation[Mesh Terms]) OR (motivate[Title])) OR (motive[Title])) OR (engage[Title/Abstract])) OR (encourage[Title/Abstract])) OR (desire[Title])) OR (interest[Title])) OR (provocation[Title])) OR (inclination[Title])) #15 Search: (((((((motivation [Mesh Terms]) OR (motivate [Title])) OR (motive [Title])) OR (engage [Title/Abstract])) OR (encourage [Title/Abstract])) OR (desire [Title])) OR (interest [Title])) OR (provocation [Title])) OR (inclination [Title]) #14 Search: inclination [Title] #13 Search: provocation [Title] #12 Search: interest [Title] #11 Search: desire [Title] #10 Search: encourage [Title/Abstract] #9 Search: engage [Title/Abstract] #8 Search: motive [Title] #7 Search: motivate [Title] #6 Search: motivation [Mesh Terms] #5 Search: (((Students, Nursing) OR (Nursing student)) OR (Nurse, Pupil)) OR (Pupil Nurse) #4 Search: Pupil Nurse #3 Search: Nurse, Pupil #2 Search: Nursing student #1 Search: Students, Nursing	۴۰۱۴
Scopus	(KEY[1] (motiv* OR engage OR encourag* OR desire OR provocat* OR interest)) AND (TITLE (nurs* AND student*))	۶۵۹
Web of Science	# 3 #1 AND #2 # 2 TI[2]= (nurs* AND student*) # 1 TI= (motiv* OR engage OR encourag* OR desire OR provocat* OR interest)	۲۸۸
ERIC	(motivation OR motivate OR motive OR engage OR encourage OR desire OR provocation OR interest) AND "nursing student*"	۱۳۵۷
SID	"انگیزش تحصیلی" و "دانشجویان پرستاری"	۱۴۸۹۷
Magiran	انگیزش تحصیلی و دانشجویان پرستاری (در عنوان و کلیدواژه)	۱۸

[1]KEY= Key word Ti= Title

جدول ۲: معیارهای ورود و خروج مطالعات

معیار	ورود	خروج
نوع مطالعه	مقالات پژوهشی و مروری چاپ شده، پایان نامه ها و طرح های پژوهشی مرتبط با موضوع عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان کارشناسی پرستاری	مقالات مجلات نامعتبر، کتاب، نامه به سردبیر، مقاله سردبیر، یادداشت‌ها و نظرات
هدف مطالعه	مطالعاتی با هدف بررسی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی دانشجویان کارشناسی پرستاری	مطالعات با هدف غیرمرتبط
نوع انتشار	چاپ شده به زبان انگلیسی یا فارسی دارای متن کامل مقاله	مقالاتی به زبان های غیر از فارسی و انگلیسی در دسترس نبودن متن کامل مقاله
جمعیت مورد مطالعه	دانشجویان کارشناسی پرستاری	دانشجویان سایر رشته ها و مقاطع تحصیلی به غیر از دانشجویان کارشناسی پرستاری
محدوده زمانی	مقالات چاپ شده در محدوده سالهای ۲۰۰۴-۲۰۲۴	مقالات چاپ شده قبل از ۲۰۰۴ و بعد از سپتامبر ۲۰۲۴

جدول ۳: مضامین استخراج‌شده: عوامل مؤثر بر انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری

تم اصلی (دسته‌بندی کلی)	زیرمحتوا (عوامل خاص)	تأثیر بر انگیزش (مثبت/منفی)
عوامل آموزشی	کیفیت تدریس اساتید	مثبت
	شایستگی علمی و عملی مربیان	مثبت
	کیفیت محیط یادگیری (بالینی و تئوری)	مثبت
	استفاده از روش‌های نوین یادگیری	مثبت
	شکاف بین آموزش تئوری و بالین	منفی
	حجم سنگین و مشکل بودن دروس	منفی
	نگرش منفی نسبت به سازماندهی برنامه‌های درسی	منفی

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

عوامل ارتباطی و حمایتی	رفتار و نگرش مثبت اساتید و احترام به دانشجو	مثبت
	حمایت و نگرش مثبت خانواده	مثبت
	مهارت‌های ارتباطی مدرس	مثبت
	تعاملات منفی بین پرستاران و پزشکان	منفی
	عدم احترام و حمایت از دانشجویان توسط پرستاران	منفی
عوامل مرتبط با حرفه پرستاری	امنیت شغلی	مثبت
	دامنه کاری گسترده و متنوع	مثبت
	منفعت مالی و حرفه‌ای	مثبت
	منزلت رشته پرستاری در جامعه	منفی
	دشواری‌های حرفه پرستاری	منفی
	روتین‌زدگی و مشاهده عملکرد نامناسب پرستاران	منفی
	تعاملات نامناسب حرفه ای	
عوامل فردی و شخصیتی دانشجویان	اهداف شخصی (کسب عزت نفس، احترام، خدمت به دیگران)	مثبت
	علاقه ذاتی به علوم پزشکی و مراقبت	مثبت
	انگیزه درونی	مثبت
	سطح اطلاعات علمی	مثبت
	تیپ های شبانه روزی صبحگاهی-شامگاهی	مثبت
	تیپ شخصیتی وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی	مثبت
	عدم تناسب شخصیت با رشته پرستاری	منفی
	مشکلات شخصی و خانوادگی	منفی
	ترس از اشتباه کردن	منفی
عوامل جمعیت‌شناختی	ترم تحصیلی پایین‌تر	مثبت
	سن بالاتر	مثبت
	وضعیت تأهل (متأهل بودن)	مثبت
	غیرخوابگاهی بودن	مثبت
پیامدهای مرتبط با انگیزش	عملکرد و پیشرفت تحصیلی بهتر (معدل بالاتر)	نتیجه مثبت
	کاهش فرسودگی تحصیلی	نتیجه مثبت
	افزایش رضایت از تحصیل و تداوم تحصیلی	نتیجه مثبت
	افزایش خودکارآمدی، عزت نفس و بهزیستی روانی	نتیجه مثبت
	افت تحصیلی و تمایل به ترک رشته	نتیجه منفی

جدول۴: خلاصه مقالات انجام شده در مورد انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری

نویسنده/ سال	محل انجام مطالعه	هدف مطالعه	نوع مطالعه/ روش گردآوری داده ها	تعداد نمونه / روش نمونه گیری	یافته های اصلی مطالعه
Braten & Olaussen 2007	نروژ	تعیین پیشرفت انگیزش دانشجویان پرستاری در طول سالهای تحصیل	کوهورت(طولی)/ پرسشنامه	۱۲۰/ سرشماری	بیشتر دانشجویان با انگیزه مثبت، اشتیاق و مشغولیت در آموزش را در طی سالهای تحصیل از دست می دهند. میزان کاهش انگیزه در طی سال اول بیشتر است.
Kosgeroglu et al 2008	ترکیه	تعیین ابعاد انگیزش یادگیری دانشجویان پرستاری، مامایی و مراقبت بهداشتی	توصیفی/ پرسشنامه	۲۸۵۰/ سرشماری	در بعد انگیزش درونی، بیشترین عامل انگیزشی تمایل به رسیدگی به مردم و کمترین آن علاقه به حرفه بود. در بعد انگیزش بیرونی بیشترین عامل انگیزشی کار با کسانی که به آنها انگیزه می دهند و کمترین آن انتظار پیشرفت دانش و مهارت در آینده بود. بیشترین دلایل مربوط به انگیزش منفی ترس از اشتباه کردن بود.
Nilsson & Stomberg 2008	سوئد	تعیین انگیزش دانشجویان ترم های مختلف پرستاری برای مطالعه در رشته پرستاری	توصیفی مقطعی/ پرسشنامه	۳۱۵/ در دسترس	دانشجویانی که انگیزش پایین داشتند(نمره انگیزش زیر۴) عواملی مانند نگرش منفی به دروس، سازماندهی برنامه، مشکل بودن دروس و داشتن موقعیت بد زندگی را گزارش کردند. دانشجویانی که انگیزش بالا داشتند عواملی مانند تمایل به

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

					پرستار شدن و به دست آوردن مدرک RN، نگرش مثبت نسبت به دروس را گزارش کردند.
Newton et al 2009	استرالیا	تعیین عوامل موثر بر انگیزه پرستار شدن	کیفی(تحلیل محتوا)/ مصاحبه	۶۴/ مبتنی بر هدف	۴ درون مایه اصلی به عنوان انگیزه پرستار شدن شناسایی گردید: تمایل به کمک، مراقبت، احساس موفقیت، خود اعتبار سنجی(self-validation)
Stomberg & Nilsson 2010	سوئد	تعیین میزان انگیزش تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری	توصیفی/ پرسشنامه	۸۷۲/ تصادفی	عوامل مرتبط با انگیزش بالا شامل تمایل برای پرستار RN شدن و نگرش مثبت نسبت به دروس بود. با افزایش ترم های تحصیلی، به طور معنی داری انگیزش دانشجویان کاهش می یابد(P=0.001).
McLaughlin et al 2010	انگلستان(ایرلند شمالی)	تعیین عوامل موثر بر انگیزش دانشجویان پرستاری برای تحصیل در رشته پرستاری	کیفی(تحلیل محتوا)/ پرسشنامه باز پاسخ	۶۸/ دردسترس	حس نوعدوستی، توسعه فردی و تمایل به مراقبت به عنوان عوامل موثر بر انگیزش دانشجویان بودند. همچنین اعضای خانواده و دوستان بر انتخاب رشته پرستاری تاثیر داشتند.
Jirwe & Rudman 2012	سوئد	تعیین عوامل انگیزشی دانشجویان پرستاری در انتخاب رشته پرستاری	مقطعی/ پرسشنامه	۱۶۹۷/ سرشماری	تمایل به مراقبت و کمک به دیگران(۷۵٪)، داشتن دامنه کاری گسترده و متنوع(۸۰٪)، کسب اطلاعات و دانش مراقبت بهداشتی(۶۶٪)، امکان یافتن یک کار مناسب بعد از فارغ التحصیلی(۴۳٪) مهمترین عوامل انگیزشی دانشجویان جهت تحصیل در رشته پرستاری بود.
Usher et al 2013	۱۰ کشور در جزایر اقیانوس آرام	تعیین عوامل انگیزشی دانشجویان پرستاری برای تحصیل در رشته پرستاری	کیفی(تحلیل محتوا)/ مصاحبه گروه متمرکز	۱۵۳/ مبتنی بر هدف	کمک به دیگران، متفاوت بودن برای مردم، ادامه دادن کار دیگران و منفت مالی و حرفه ای ۴ مضمون به دست آمده در این مطالعه بود که نشان دهنده عوامل انگیزشی دانشجویان جهت تحصیل در رشته پرستاری بود.
Hanifi et al 2012	ایران(تهران و زنجان)	تبیین درک دانشجویان و مربیان پرستاری از چگونگی نقش مربی در انگیزش آموزش بالینی دانشجویان پرستاری	کیفی(گراندد تئوری)/ مصاحبه	۱۶دانشجو و ۴ مربی/ مبتنی بر هدف	یافته ها نشان داد که نحوه عملکرد پرستارارن و دیدگاه حرفه ای آنها نقش اساسی در شکل گیری انگیزش آموزش بالینی دانشجویان پرستاری دارد.
Hanifi et al 2013	ایران(تهران و زنجان)	تبیین چگونگی شکل گیری انگیزش در آموزش بالینی دانشجویان پرستاری	کیفی(گراندد تئوری)/ مصاحبه	۱۶دانشجو و ۴ مربی/ مبتنی بر هدف	انگیزش دانشجویان پرستاری در آموزش بالینی در ۳ مرحله شکل می گیرد: در تعامل با شرایط اجتماعی، گذر از چالش های محیط بالینی و جستجو برای فرار از پرستاری بود. کشمکش با هویت حرفه ای به عنوان متغیر مرکزی شناسایی شد.
Heid 2014	آمریکا	تعیین ارتباط بین انگیزش تحصیلی با تداوم تحصیل در دانشجویان پرستاری	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۱۹۵/ مبتنی بر هدف	ارتباط معنی دار آماری بین انگیزش تحصیلی تداوم تحصیل در دانشجویان پرستاری وجود داشت.
Khalaila 2014	اسرائیل	تعیین ارتباط بین خوپنداره تحصیلی، انگیزه درونی، اضطراب امتحان و موفقیت تحصلی در دانشجویان پرستاری	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۱۷۰/ در دسترس	انگیزه درونی به طور معنی داری با موفقیت و خود پنداره تحصیلی ارتباط مستقیم و با اضطراب امتحان ارتباط معکوس دارد.
Karabulut et al 2015	ترکیه	تعیین ارتباط بین کیفیت محیط یادگیری بالینی با انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۱۲۷/ سرشماری	یک ارتباط معنی دار بین کیفیت محیط یادگیری بالینی با نمره انگیزش تحصیلی به دست آمد. انگیزه تحصیلی دانشجویان پرستاری زمانی که کیفیت محیط یادگیری بالینی بهبود می یابد، بیشتر می شود.
Shakurnia et al 2015	ایران(اهواز)	تعیین انگیزش دانشجویان پرستاری و	مقطعی/ پرسشنامه	۱۹۷/ در دسترس	مهمترین عوامل انگیزشی جهت تحصیل

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

		رضایت آنها در طول سالهای تحصیل			در پرستاری امنیت شغلی و علاقه به علوم پزشکی بود. نمره رضایت تحصیلی دانشجویان کمتر از میانگین بود و به تدریج از سال اول تا چهارم کاهش می یابد.
Hassankhani et al 2015	ایران(تبریز)	تعیین ارتباط بین انگیزه یادگیری و خودکارآمدی در بین دانشجویان پرستاری	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۱۲۵/ سرشماری	ارتباط معنی داری بین انگیزه یادگیری و خودکارآمدی (r= 0.48 , P<0.001) به دست آمد.
et Zohreh Aghajari al 2015	ایران (تهران)	رابطه بین کیفیت تجارب یادگیری و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۱۳۹۴	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۲۲۳/سهمیه ای سپس در دسترس	نتایج نشان داد که بین کیفیت تجارب یادگیری و فرسودگی تحصیلی همبستگی منفی معنادار وجود دارد و زیر مقیاس های این دو متغیر با بیشترین رابطه بین فقدان علاقه تحصیلی و محتوای برنامه درسی گزارش شد.
Aktas & Karabulut 2016	ترکیه	تعیین ارتباط بین محیط یادگیری بالینی با انگیزه تحصیلی و تصمیم گیری بالینی	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۲۲۲/ سرشماری	ارتباط مثبت و معنی دار آماری بین محیط یادگیری بالینی و انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری به دست آمد. هیچ ارتباط معنی داری بین محیط یادگیری بالینی و تصمیم گیری بالینی به دست نیامد.
Kati Mäenpää et al 2017	اروپا (فنلاند)	تنظیم انگیزش دانشجویان پرستاری و رابطه آن با درگیری و فرسودگی شغلی	توصیفی مقطعی / پرسشنامه	۹۰/سرشماری	دانشجویانی که دارای تنظیم انگیزه بالایی بودند، نشان از مشارکت قوی و کاهش خطر فرسودگی در مقایسه با دانشجویانی بودند که پروفایل تنظیم انگیزه ضعیف‌تری داشتند.
Hanifi et al 2018	ایران (زنجان)	تحلیل مفهوم انگیزش در آموزش بالینی دانشجویان پرستاری	تحلیل مفهوم هیبرید/ مروری بر متون و مصاحبه کیفی	۵۹ مقاله/۱۴ دانشجو و مربی پرستاری	دسته‌های تعیین شده بر اساس مصاحبه‌ها در مرحله میدانی شامل "رضایت معنوی"، "نگرش جامعه نسبت به حرفه پرستاری"، "محیط های آموزشی مناسب"، "دانش حرفه‌ای"، "قابلیت های عمل بالینی"، "استقلال"، "ارتباطات"، "ارزش‌ها"، "عزت و احترام"، "الگوها"، و "شرایط کاری پرستاران" بودند.
Leona Cilar et al 2020	اسلوونی و کرواسی	انگیزه ورود دانشجویان به رشته پرستاری چیست؟	توصیفی مقطعی/ پرسشنامه	۳۱۴ /در دسترس	مهم‌ترین دلایل برای ورود به تحصیلات پرستاری علاقه به موضوع و امکانات شغلی خوب بوده‌اند. به‌عنوان بزرگ‌ترین نقطه‌ضعف تحصیل در رشته پرستاری، دانشجویان اسلوونی به برنامه‌های فشرده اشاره کرده‌اند، درحالی‌که دانشجویان کرواتی به سازمان‌دهی دانشکده اشاره کرده‌اند. دانشجویان هر دو کشور توافق دارند که بزرگ‌ترین مزیت، آسانی یافتن شغل پس از فارغ‌التحصیلی است.
Mona Metwally El-Sayed et al 2021	مص ر (اسکندریه)	انگیزه تحصیلی، خود کارآمدی تحصیلی و حمایت اجتماعی ادراک شده در بین دانشجویان کارشناسی پرستاری، دانشگاه اسکندریه، مصر	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۴۰۰ /تصادفی طبقه بندی	بین انگیزه تحصیلی، خودکارآمدی تحصیلی و حمایت اجتماعی ادراک شده از نظر آماری رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد (p<۰/۰۰۱).
De Paula et al 2021	برزیل (سائوپائولو)	انگیزه دانشجویان کارشناسی پرستاری برای یادگیری	توصیفی / پرسشنامه	۴۶۰/ آسان در دسترس	تقویت مقاومت و انگیزه تحصیلی دانشجویان پرستاری می‌تواند به کاهش استرس تحصیلی و بهبود عملکرد تحصیلی و حرفه‌ای آنان کمک کند. برای بهبود آموزش پرستاری، تقویت راهبردهای آموزشی و بررسی دقیق نیازهای آموزشی

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

					دانشجویان اهمیت دارد.
Hala Mohamed et al 2021	عربستان (ریاض،جده، الاحصاء)	بررسی رابطه تعامل درک شده یادگیری، انگیزه و عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان پرستاری	توصیفی همبستگی / پرسشنامه	۴۲۵ / آسان در دسترس	تعامل و انگیزه عواملی هستند که باید در تلاش برای افزایش عملکرد تحصیلی دانشجویان مورد توجه قرار گیرند. ایجاد یک محیط آموزشی حمایت‌کننده و انگیزشی نقش مهمی در ارتقای تعامل و موفقیت تحصیلی دانشجویان دارد.
Sadat Moayed et al 2021	ایران (تهران)	رابطه عزت نفس و انگیزش تحصیلی در دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری: یک مطالعه مقطعی	توصیفی مقطعی / پرسشنامه	۲۲۰ دانشجوی کارشناسی ارشد / تصادفی چند مرحله ای	دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری از عزت نفس پایین و انگیزه تحصیلی متوسط برخوردار بودند. همبستگی بین عزت نفس و انگیزه تحصیلی ۰،۳۱۳ بود در سطح مثبت و معنی دار بود (p<۰،۰۰۱).
Nader Al-Osaimi et al 2022	عربستان سعودی	استراتژی‌های انگیزشی برای بهبود موفقیت تحصیلی از طریق آموزش ترکیبی	کیفی / مصاحبه	۲۰/ در دسترس	"دو تم اصلی انگیزش بیرونی" و "انگیزش درونی" گزارش شد. در تم اول، زیر تم‌های زیر بروز کردند؛ "حمایت دانشگاه از طریق سیاست"، "مهارت‌ها و ارتباطات مربی"، "سازماندهی درسی"، "تجربیات بالینی با کیفیت"، و "محیط ترکیبی مناسب"، در حالی که در "انگیزش درونی"، تحلیل تم‌ها به "مقابله با محیط ترکیبی" و "کنترل بر فرآیند یادگیری" منجر شد.
et Tuan Van Nguyen al 2023	ویتنام	عوامل مرتبط با انگیزه تحصیلی در دانشجویان پرستاری: یک مطالعه مقطعی	توصیفی همبستگی / پرسشنامه	۲۳۷/ آسان در دسترس	مقررات آموزشی مناسب، کمک و پاسخ‌های خوب از سوی اساتید و کارکنان علوم پزشکی، نمونه‌های خوب از اساتید و کارکنان، شرکت در باشگاه‌های مرتبط با یادگیری، تمایل به تدریس در حوزه پرستاری و توانایی خوب در مقابله با مشکلات، پیش‌بینی‌کننده‌های مثبت انگیزه تحصیلی بودند.
Saeedi et al 2023	ایران(ساوه)	استراتژی‌های بهبود انگیزه تحصیلی در دانشجویان پرستاری	کیفی / مصاحبه	۴۰ / نمونه گیری هدفمند	۴ دسته شناسایی شد . استراتژی‌های مربوط به اساتید، دانشجویان، آموزش بالینی و دانشکده.
Seham Aly Mahmoud et al 2023	مصر (طنطا)	انگیزه تحصیلی و سازگاری حرفه‌ای دانشجویان پرستاری: نقش واسطه‌ای ضریب انعطاف‌پذیری	توصیفی همبستگی / پرسشنامه	۵۵۰/ سرشماری	ارتباط مثبت و معنی‌داری بین انگیزه تحصیلی و توانایی مقابله با مشکلات دانشجویان، بین توانایی مقابله با مشکلات و انطباق شغلی و همچنین بین انگیزه تحصیلی و انطباق شغلی وجود دارد.
E. Berdida et al 2023	فیلیپین	نقش میانجی تاب آوری و انگیزش تحصیلی بین استرس تحصیلی و یادگیری خوداهبر	توصیفی همبستگی / پرسشنامه	۷۱۸/ در دسترس	تاب‌آوری و انگیزش تحصیلی به‌عنوان میانجی، تأثیر استرس تحصیلی را بر یادگیری خوداهبر کاهش می‌دهد.
Rabia S. ALLAR et al 2023	اردن	عوامل انگیزشی برای تحصیل در رشته پرستاری: ادراک دانشجویان	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۳۳۵/ تصادفی	بالاترین انگیزش زمانی بود که دانشجو مطالب را محرک و کاربردی بداند، کلاس آسان، نمرات بالا، نزدیک بودن میان‌ترم و فینال، میانگین کلاس بالا و زمانی که دانشجو استاد را دوست داشته باشد.
Mohammad Khonji et al 2023	بحرین	انگیزه به عنوان یک عامل کلیدی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری	توصیفی مقطعی / پرسشنامه	۱۲۶/ در دسترس	دانشجویان پرستاری دارای سطوح قابل قبولی از جهت‌گیری هدف ذاتی و بیرونی، ارزش گذاری وظیفه، کنترل باورهای یادگیری، خود اثربخشی برای یادگیری و عملکرد ، و اضطراب امتحان بودند.

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

Prestasianita Putri et al 2023	اندونزی (جمبر)	مروری بر خودانگیختگی در بین دانشجویان پرستاری	توصیفی مقطعی / پرسشنامه	۲۵۵/ آسان	میانگین نمره سطح انگیزه شرکت‌کنندگان ۲۸,۱۷ با مقدار حداقل-حداکثر ۲۰-۳۶ بود. به طور خاص، میانگین نمره شاخص‌های نیاز به دستاورد، نیاز به تعلق و نیاز به قدرت به ترتیب ۹,۶۶، ۱۳,۴۸ و ۵,۰۲ بود.
عودی و همکاران ۱۳۸۵	ایران (بیرجند)	تعیین دیدگاه دانشجویان پرستاری در مورد عوامل موثر بر انگیزه تحصیلی آنان	توصیفی/ پرسشنامه	۱۸۴/ در دسترس	عوامل کاهنده انگیزه تحصیلی شامل محول کردن برخی از امور سطح پایین(مانند تعویض ملحفه) در محیط بالینی به دانشجویان و مشاهدات تعاملات فعلی بین پرستاران و پزشکان بود.
نجفی کلیانی و همکاران ۱۳۹۰	ایران(فسا)	تبیین درک دانشجویان پرستاری از کاهش انگیزش	کیفی(تحلیل محتوا)/ مصاحبه	۱۲/ مبتنی بر هدف	۶ درون مایه اصلی که نشان دهنده عوامل کاهنده انگیزش دانشجویان بود به دست آمد که شامل فرهنگی- اجتماعی، آموزشی، مدیریتی، پژوهشی، ارتباطی و زمینه ای بود.
مقیمیان و کریمی ۱۳۹۱	ایران(اصفهان)	تعیین ارتباط صفات شخصیت با انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۲۵۰/ سرشماری	انگیزش تحصیلی دانشجویان با صفت وظیفه شناسی و برونگرایی همبستگی مستقیم و با صفت رنجورخویی همبستگی معکوس و معنی داری داشت.
واحدی و همکاران ۱۳۹۱	ایران(تبریز)	تعیین نیمرخ انگیزشی دانشجویان پرستاری وارتباط آن با پیشرفت تحصیلی	توصیفی مقایسه ای/ پرسشنامه	۱۸۱/ سرشماری	دانشجویان دختر به طور معنی داری انگیزه درونی بالاتری نسبت به دانشجویان پسر داشتند، میزان بی انگیزشی در دانشجویان سال آخر به طور معنی داری بیشتر از سایر دانشجویان بود.
حنیفی و همکاران ۱۳۹۱	ایران(تهران و زنجان)	تبیین درک دانشجویان و مربیان پرستاری از چگونگی نقش مربی در انگیزش آموزش بالینی دانشجویان پرستاری	کیفی(تحلیل محتوا)/ مصاحبه	۱۶دانشجو و ۴ مربی/ مبتنی بر هدف	۳مضمون که در برگیرنده ویژگی های مهم مربی در ایجاد انگیزش دانشجویان پرستاری بود به دست آمد: شایستگی علمی و عملی مربی(داشتن سواد علمی، نحوه انتقال دانش، مهارت عملی مربی)، رفتار مربی(حمایت، تشویق و ارتباط با دانشجو، اقتدار، داشتن گفت و گوهای غیررسمی و کلام انگیزش دهنده با دانشجویان)، نگرش مربی به پرستاری
جانثارحسینی و همکاران ۱۳۹۳	ایران(گیلان)	تعیین ارتباط سطوح انگیزه دانشجویان پرستاری با پیشرفت تحصیلی بر اساس نظریه خودتعیین کنندگی	توصیفی مقطعی/ پرسشنامه	۲۴۳/ سرشماری	ارتباط مثبت و معنی داری بین معدل نمرات دانشجویان با انگیزه شناسایی شده و انگیزش به درون متمایل شده وجود داشت. بین فقدان انگیزه با معدل ارتباط معنی دار و معکوسی وجود داشت.
شریفی فرد و همکاران ۱۳۹۱	ایران(قم)	تعیین ارتباط بین انگیزه و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان پرستاری	مقطعی/ پرسشنامه	۲۶۴/ تصادفی	تمامی خرده مقیاس های انگیزه تحصیلی با فرسودگی تحصیلی ارتباط معنی دار داشت.
بخشنده باورساد و همکاران۱۳۹۴	ایران(اهواز)	تعیین میزان انگیزش تحصیلی و عوامل موثر بر آن در دانشجویان پرستاری	توصیفی تحلیلی/ پرسشنامه	۱۵۵/ سرشماری	بین انگیزه و ترم تحصیلی دانشجویان ارتباط معکوس و معنی داری وجود داشت. دانشجویان متاهل به طور معنی داری انگیزه باتری داشتند. بیشترین عوامل افزایش دهنده انگیزه تحصیلی دانشجویان شامل خدمت به همنوع، فراهم سازی موقعیت برای کمک به خانواده و دستیابی به یک زندگی شرافتمندانه بود.

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

چمنی و همکاران ۱۳۹۶	ایران (بیرجند)	بررسی نقش هوش اجتماعی و انگیزش تحصیلی در اشتیاق تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بیرجند	توصیفی همبستگی/ پرسشنامه	۱۹۶ دانشجوی پرستاری/ نمونه گیری طبقه ای	بین انگیزش تحصیلی و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت معناداری وجود دارد. بین هوش اجتماعی و اشتیاق تحصیلی رابطه معناداری وجود ندارد. انگیزش تحصیلی می تواند اشتیاق تحصیلی دانشجویان را پیش بینی کند.
بنائی و همکاران ۱۳۹۹	ایران (بوشهر)	ارتباط مزاج با انگیزش تحصیلی در دانشجویان رشته پرستاری و مامایی	تصادفی طبقه ای	۲۹۶ دانشجوی رشته پرستاری و مامایی	بالاترین انگیزش تحصیلی در دانشجویان با مزاج گرم و خشک و کمترین انگیزش تحصیلی در دانشجویان با مزاج سرد و خشک مشاهده شد.
سرحدی و همکاران ۱۴۰۰	ایران (زاهدان)	انگیزش تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی زاهدان	توصیفی مقطعی	۲۵۵ نفر از دانشجویان پرستاری	انگیزش تحصیلی دانشجویان با سن، جنس، رشته ی تحصیلی و سال چندم دانشگاه بودن ارتباط داشت($P<0.05$). بین هر چهار عامل رفاه دانشجویی، آموزش دانشکده، مراکز آموزشی و آینده شغلی با انگیزش تحصیلی دانشجویان ارتباط معنی داری وجود دارد ($P<0.05$)
فاطمه اصلانی و همکاران ۱۴۰۳	ایران (اهواز)	بررسی انگیزش تحصیلی و رضایتمندی تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در دوران پاندمی کووید ۱۹	توصیفی مقطعی/ پرسشنامه	۱۶۷ دانشجوی پرستاری/ سرشماری	نتایج همبستگی مثبت و معنادار بین انگیزش تحصیلی و رضایتمندی از تحصیل نشان داد . نتایج رگرسیون خطی ساده نیز نشان داد نمره کل انگیزش تحصیلی عامل پیشگویی کننده رضایتمندی از تحصیل است .
آیت اله فتحی و همکاران ۱۴۰۳	ایران (تبریز)	نقش بهزیستی روانشناختی و اجتماعی در انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری با میانجی گری رفتارهای مدنی تحصیلی	توصیفی – همبستگی/ پرسشنامه	۲۵۰ نفر دانشجوی پرستاری / تصادفی طبقه ای	نتایج پژوهش نشان داد بین بهزیستی اجتماعی و مؤلفه های آن (شامل شکوفایی، همبستگی، انسجام، پذیرش و مشارکت اجتماعی) و بهزیستی روانشناختی و مؤلفه های آن (شامل پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری ، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد فردی) با انگیزش تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود داشت .

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

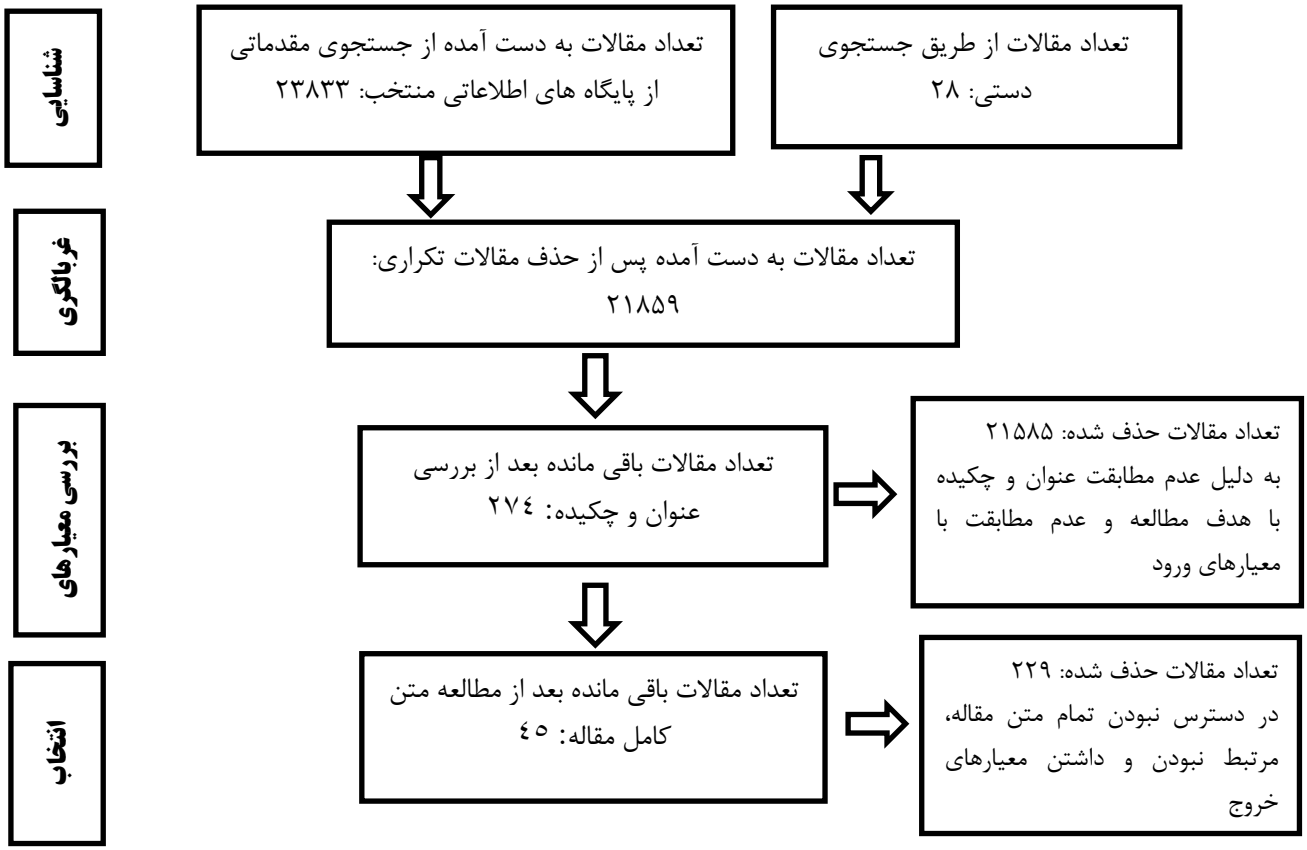

نمودار ۱: فرآیند جستجو و انتخاب مقالات بر اساس فلوچارت PRISMA

بحث و نتیجه گیری

این مطالعه با هدف شناسایی و دسته‌بندی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی در دانشجویان کارشناسی پرستاری، از طریق یک مرور دامنه انجام شد. بر اساس چارچوب روش‌شناختی آرکسی و اومالی و با بهره‌گیری از دستورالعملPRISMA ، در نهایت ۴۵ مطالعه (۳۲ مقاله انگلیسی و ۱۳ مقاله فارسی) مورد تحلیل قرار گرفتند. تحلیل محتوای داده‌ها منجر به استخراج شش تم اصلی شد: عوامل آموزشی، عوامل ارتباطی و حمایتی، عوامل مرتبط با حرفه پرستاری، عوامل فردی و شخصیتی، عوامل جمعیت‌شناختی و پیامدهای مرتبط با انگیزش.

یافته اصلی این مطالعه نشان داد که انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری یک پدیده پیچیده و چندبعدی است که تحت تأثیر متقابل طیف وسیعی از عوامل درونی و بیرونی قرار دارد. این یافته با چارچوب‌های نظری کلاسیک انگیزش، مانند نظریه خود تعیین‌گرایی (Self-Determination Theory) که بر اهمیت عوامل درونی (مانند علاقه ذاتی و انگیزه درونی) و نیز بستر محیطی حمایت‌کننده (مانند کیفیت تدریس و روابط مثبت) تأکید دارد، همسو است[۶۳] . این مطالعه با شناسایی همزمان عوامل تقویت‌کننده و کاهنده در هر دسته، درک جامع‌تری از این پدیده ارائه می‌دهد.

نکته قابل تأمل، همبستگی معکوس و معنادار بین افزایش ترم تحصیلی و کاهش سطح انگیزش در اکثر مطالعات مرورشده بود. این یافته هشداردهنده نشان‌دهنده آن است که سیستم آموزشی و محیط بالینی کنونی، به جای تقویت انگیزه ذاتی دانشجویان، ممکن است به تدریج آن را تضعیف کند. این امر می‌تواند ناشی از مواجهه مکرر دانشجویان با چالش‌های واقعی محیط کار، شکاف بین آموزش نظری و عملی، و احتمالاً فرسودگی ناشی از حجم سنگین دروس باشد.Kosgeroglu و همکاران، علت این کاهش انگیزه را افزایش آگاهی دانشجویان نسبت به مسائل و مشکلات حرفه خود می دانند [۴۱]. در حیطه ی عوامل آموزشی، بر اساس یافته‌های این مرور، چالش‌های نظام آموزشی پرستاری نقش بسزایی در کاهش انگیزه دانشجویان ایفا می‌کنند .شکاف بین آموخته‌های تئوری با کار

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

بالینی یکی از این عوامل کاهنده بود[۶۴]. برای رفع این شکاف، می‌توان با تدارک برنامه‌های آموزشی کاربردی و استفاده از مثال‌های بالینی در حین ارائه دروس تئوری، بین دروس تئوری و بالینی دانشجویان هماهنگی ایجاد نمود. ارائه حجم زیاد مطالب نظری و غیر کاربردی باعث می‌شود که دانشجویان مطالب نظری را فقط در حد امتحانات پایان ترم بیاموزند و پس از امتحان از یادآوری این مطالب عاجز باشند[۳۶]. چالش های دیگر آموزش پرستاری طبق مرور انجام شده شامل نگرش منفی نسبت به سازماندهی برنامه و عدم برنامه ریزی صحیح در ارائه دروس، نگرش منفی نسبت به درس خواندن و مشکل بودن دروس بود. یکی از عوامل ترک تحصیل در دانشجویان پرستاری بخصوص در ابتدای دوره تحصیلی، حجم سنگین دروس است[۶۵]. با توجه به موارد ذکر شده باید برنامه ریزان آموزشی و اساتید علایق یادگیری و توانمندی های دانشجویان را در حین برنامه ریزی و تدریس در نظر بگیرند[۶۷, ۶۶].

در مورد عوامل اجتماعی و مرتبط با حرفه پرستاری، به نظر می‌رسد فرآیند انگیزش در دانشجویان پرستاری قبل از ورود به دانشگاه و تحت تأثیر دیدگاه جامعه و خانواده نسبت به منزلت این رشته شکل می‌گیرد و با ورود به دانشگاه برخی از پیش دانسته های ذهنی وی تائید یا رد می شود[۶۸]. علاوه بر این چالش های مربوط به حرفه پرستاری مانند دشواری های حرفه و روتین زدگی پرستاران از عوامل کاهنده انگیزش تحصیلی در دانشجویان بود. پرستاری از مشاغلی است که به دلیل دشواری آن از زمان شروع به تحصیل تا زمان بازنشستگی فراز و نشیب های متعددی دارد[۶۹]. با توجه به این یافته روبه رو کردن افراد با واقعیت این رشته قبل از انتخاب رشته تحصیلی دانشگاهی ضروری به نظر می رسد. روتین محوری از مفاهیمی است که در مطالعات گذشته پرستاری در ایران پدیدار شده است و آثار آن در آموزش بالینی به وضوح قابل مشاهده است به طوری که حتی دانشجویان پروسیجرهای آموخته شده قبلی خود را نیز به اشتباه با روتین بخش تطبیق داده و منجر به عدم رعایت اصول علمی در ارائه خدمات می گردد[۷۰]. با توجه به این یافته تاکید مربیان و اساتید بر روزآمد کردن اطلاعات دانشجویان و پرهیز از روتین محوری و نیز توضیح دلایل رعایت اصول علمی در حین آموزش به دانشجویان ضروری است.

عوامل ارتباطی و حمایتی دیگری که شناسایی شد، نحوه رفتار پرستاران و اساتید با دانشجویان و تعاملات فعلی پزشکان و پرستاران بود. نگرش منفی اعضای تیم درمان و عدم احترام به پرستاران یکی از دلایل ترک حرفه پرستاری از سوی دانشجویان بیان شده است[۷۱]، در نقطه مقابل حشمتی نبوی و ونکی، در مطالعه خود گزارش کرد که مهارت های ارتباطی مدرس پرستاری و احترام به دانشجویان سبب افزایش انگیزه دانشجویان به درس می شود. از این رو با برقراری ارتباط مناسب با دانشجویان و آموزش به پرستاران و توجیه آنها می توان انگیزه دانشجویان را بهبود بخشید. نظام آموزش پرستاری می تواند با تغییر کیفی برنامه های آموزشی و تربیت دانشجویانی با اعتماد به نفس بالا به ایفای نقش بهتر پرستاران کمک کند. در این میان نقش پرستاران و دانشجویان پرستاری مهمتر می باشد؛ آنها می توانند با افزایش اعتماد به نفس و افزایش دامنه اطلاعات و بهبود عملکرد خود نقش موثرتری را در اتقای سلامت بیمار ایفا کرده و تعاملات بهتری را با اعضای تیم درمان داشته باشند[۴۶].

در حوزه عوامل فردی و شخصیتی ویژگی های شخصیتی و علاقه ذاتی دانشجویان به حرفه پرستاری یکی از عوامل موثر بر انگیزش تحصیلی دانشجویان است. از آنجایی که شرایط تحصیلی و کاری پرستاری با سایر رشته ها متفاوت است، بایستی در گزینش دانشجویان این رشته علاوه بر آزمون تحصیلی به ویژگی های روان شناختی و تناسب شخصیتی و علاقه دانشجویان توجه ویژه ای شود تا از هدر رفتن سرمایه های مادی و معنوی جامعه جلوگیری شود[۷۲]. انگیزه دانشجویان می تواند درونی (کمک به همنوع، علاقه به علوم پزشکی، کسب اطلاعات) یا بیرونی (امنیت شغلی، منفعت مالی و..) باشد. مطالعات نشان داده اند که دانشجویانی که انگیزه درونی بیشتری دارند از پشتکار بیشتری برای یادگیری برخوردارند[۴۱]. دانشجویانی که دارای انگیزه درونی هستند بهتر می توانند بر چالش های تحصیلی غلبه کنند، خود پنداره بهتری دارند، خلاق تر هستند و عملکرد تحصیلی بهتری را نشان می دهند[۷۳]. در برخی از مطالعات، انگیزش درونی دانشجویان دختر بیشتر از دانشجویان پسر بود[۳۹, ۳۶]. این یافته به این دلیل است که انگیزه تحصیلی برای دختران بیشتر درونی و معطوف به پاداش های ذاتی تحصیل و برای پسران بیشتر بیرونی و معطوف به پاداش های حاصل است[۷۴].

این مطالعه با محدودیت‌هایی روبرو بود که باید در تفسیر نتایج و برنامه‌ریزی برای تحقیقات آینده مورد توجه قرار گیرد. بسیاری از مقالات بررسی‌شده ممکن است تنها به دانشجویان پرستاری در

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

مناطق خاصی پرداخته باشند و تعمیم نتایج به سایر مناطق را دشوار سازد. علاوه بر این، برخی از مطالعات به دلیل محدودیت‌های دسترسی در این مرور گنجانده نشده‌اند. روش‌ها و ابزارهای متنوع مورد استفاده در مطالعات بررسی‌شده نیز می‌تواند منجر به ایجاد ناهمگونی در نتایج و مقایسه دقیق بین مطالعات شود. سوگیری انتشار ممکن است باعث تمرکز بیشتر بر مقالات دارای نتایج مثبت یا تأثیرگذار شده باشد، در حالی که مقالات با نتایج منفی یا بدون تأثیر کمتر در دسترس بوده‌اند. این چالش‌ها به عنوان محدودیت‌های اصلی در این مرور دامنه در نظر گرفته شده‌اند.

دستاورد اصلی این مطالعه، ارائه یک نقشه جامع از عوامل مؤثر بر انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری است. این نقشه می‌تواند به عنوان چارچوبی برای سیاست‌گذاران آموزشی، مدیران گروه‌های پرستاری، مربیان بالینی و اساتید دانشگاه مورد استفاده قرار گیرد. شناسایی عوامل مرتبط با انگیزش تحصیلی این دانشجویان می‌تواند نقش مهمی در افزایش انگیزه و بهبود عملکرد تحصیلی آنها داشته باشد. حمایت‌های روانی و اجتماعی از سوی خانواده و اساتید، ایجاد محیط یادگیری مناسب و ارتقاء کیفیت تدریس از جمله اقدامات کلیدی برای تقویت انگیزش تحصیلی در دانشجویان هستند. همچنین، توجه به چالش‌های حرفه‌ای و آموزشی پرستاری، ویژگی‌های فردی و اجتماعی دانشجویان و ایجاد راهبردهای مناسب برای کاهش موانع انگیزشی می‌تواند گام‌های مؤثری در این مسیر باشد. این نتایج می‌توانند مبنای برنامه‌ریزی و اجرای مداخلات عملی برای ارتقای انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری قرار گیرند.

سهم نویسندگان

مریم سعیدی: طراحی اولیه مطالعه، جستجو در پایگاه های اطلاعاتی، انتخاب مقالات، استخراج داده ها، نگارش پیش نویس، مرور و ویرایش نهایی مقاله

سمیه خادمی: جستجو در پایگاه های اطلاعاتی، انتخاب مقالات، استخراج داده ها، بازبینی، مرور و ویرایش نهایی مقاله

صفورا دری: جستجو در پایگاه های اطلاعاتی، استخراج داده ها، بازبینی، مرور و ویرایش نهایی مقاله

منابع

1. Pace AC, Ham A-JL, Poole TM, Wahaib KL. Validation of the MUSIC Model of Academic Motivation Inventory for use with student pharmacists. Currents in Pharmacy Teaching and Learning 2016; 8:589-97
2. Heid CL. Motivation and persistence among BSN students in Northeast Ohio: A correlational study. Doctoral dissertation, University of Phoenix; 2014
3. Alt D. College students' academic motivation, media engagement and fear of missing out. Computers in Human Behavior 2015;49:111-9
4. Luu H. Teachers' motivation and its influence on quality education: A study at a center for foreign languages in Vietnam. Can Tho University Journal of Science 2020;12:17-26
5. Vahedi Sh, Esmaeel Poor Kh, Zamanzadeh V, Ataee Zadeh A. The nursing student's motivational profile and its relationship to their academic achievement: A person-oriented approach. Quarterly Journal of Nursing Management 2012;1:36-46 [Persian]
6. Sharififard F, Asayesh H, Asgari A, Heidarpour A, Haji mohammad hoseini M. Academic Motivation in Paramedical Students of Qom University of Medical Sciences: A Four-year Follow-up. Research in Medical Education 2024;16:51-8[Persian]
7. Alivernini F, Cavicchiolo E, Palmerio L, Girelli L. Representations of Study and Students' Academic Motivation. Procedia - Social and Behavioral Sciences 2015; 205: 302-305
8. Bandhu D, Mohan MM, Nittala NAP, Jadhav P, Bhadauria A, Saxena KK. Theories of motivation: A comprehensive analysis of human behavior drivers. Acta Psychologica 2024;244:104177
9. Talebi H, Abedi A, Sadrzadeh O. Construction and Validation of Students Academic Motivation Scale among Isfahan Undergraduates based on Self " determination theory. New Educational Approaches 2012;7:137-53 [Persian]
10. Clark MH, Schroth CA. Examining relationships between academic motivation and personality among college students. Learning and Individual Differences 2010;20:19-24
11. Al-Osaimi DN, Fawaz M. Nursing students' perceptions on motivation strategies to enhance academic achievement through blended learning: A qualitative study. Heliyon 2022;8:09818

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

12. Putri P, Mardijanto S, Susanti I. Overview of Motivation among Nursing students. Babali Nursing Research 2023;4:228-38
13. Saeed S, Zyngier D. How motivation influences student engagement: A qualitative case study. Journal of Education and Learning 2012;1:252-67
14. Wang Y, Ge Y, Chu M, Xu X. Factors influencing nursing undergraduates' motivation for postgraduate entrance: a qualitative inquiry. BMC Nursing 2024;23:728
15. Liu Y, Chong MC, Han Y, Wang H, Xiong L. The mediating effects of self-efficacy and study engagement on the relationship between specialty identity and career maturity of Chinese nursing students: a cross-sectional study. BMC Nursing 2024;23:339
16. Cilar L, Spevan M, Čuček Trifkovič K, Štiglic G. What motivates students to enter nursing? Findings from a cross-sectional study. Nurse Education Today 2020;90:104463
17. Ghimire A, MacDonald K. Beyond altruism: Exploring the diverse motivations of undergraduate nursing students. Nurse Education in Practice 2025;82:104234
18. Chmielewski A, Przymuszała P, Marciniak R. Why do young people choose nursing as their future profession? a qualitative study on Polish nursing students' motivating factors to apply to nursing and work in the profession after graduation. BMC Medical Education 2025;25:343
19. McLaughlin K, Moutray M, Moore C. Career motivation in nursing students and the perceived influence of significant others. Journal of Advanced Nursing 2010;66:404-12
20. Joolaee S, Mehrdad N, Bohrani N. Survey on nursing student's opinions toward nursing and reasons for giving it up. Iranian Journal of Nursing Research 2006;1:21-8 [Persian]
21. Torregosa MB, Patricio O. Predictors of attrition and program dismissal in a nursing major. Nurse Education Today 2024;132:105988
22. Rafii F, Saeedi M, Parvizy S. Academic Motivation in Nursing Students: A Hybrid Concept Analysis. Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research 2019;24:315-22
23. Bakhshandeh Bavarsad M, Hakim AS, Azimi N, Latifi M, Ghalvandi H. Nursing Students Viewpoints about Educational Motivation and its Related Factors in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. Research in Medical Education 2015;7:35-44 [Persian]
24. Shakurnia A, Alijani H, Khajeali N, NiakanKalhori SR. Nursing students motivations and satisfaction, Do the motivation and satisfaction of nursing students change during their study years. Nursing 2015;13:28-35 [Persian]
25. Prakash P, Sheilini M, Nayak SG. Academic burnout among undergraduate nursing students: a quantitative survey approach. Journal of Education and Health Promotion 2023;12:141
26. Mäenpää K, Pyhältö K, Järvenoja H, Peltonen J. Nursing students' motivation regulation and its relationship with engagement and burnout. Nordic Journal of Nursing Research 2018;38:143-50
27. Sayadinia M, Malekshoar M, Razavi BBM, Zarei T, Vatankhah M, Adibi P. Academic Burnout in Iranian Medical Students: A Review of Studies Done in Iran. Development Strategies in Medical Education 2023;10:208-27 [Persian]
28. Khonji L. Motivation as a Key Determinant of Academic Achievement of Nursing Students. Tuijin Jishu/Journal of Propulsion Technology 2023;44:2257-65
29. Arksey H, O'Malley L. Scoping studies: Towards a methodological framework. International Journal of Social Research Methodology 2005;8:19-32
30. Habibi H, Pashaeifakhri A, Ghasimiligvan A, Falahati S. Comparison of Stress and Academic Achievement Motivation of Talented and Ordinary Masters Students. New Educational Approaches 2021;16:1-14 [Persian]
31. El-Sayed MM, Taha SM, AbdElhay ES, Hawash MM. Understanding the relationship of academic motivation and social support in graduate nursing education in Egypt. BMC Nursing 2024;23:12
32. Arksey H, O'Malley L. Scoping studies: Towards a methodological framework. International Journal of Social Research Methodology 2005;8:19-32
33. Campos CJ. Content analysis: a qualitative data analysis tool in health care. Revista Brasileira de Enfermagem 2004;57:611-4
34. Liamputtong P. Qualitative data analysis: Conceptual and practical considerations. Journal of Health Promotion 2009;20:133-9
35. Seers K. Qualitative data analysis. Evidence-Based Nursing 2012;15:19-21
36. Haniafi N, Parvizi S, Jolaee S. The role of clinical instructor in clinical training motivation of

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

nursing students: a qualitative study. Iranian Journal of Nursing Research 2012;7:23-33 [Persian]
37. Karabulut N, Aktaş YY, Alemdar DK. The relationship of clinical learning environment to nursing students' academic motivation. Kontakt 2015;17:6-12
38. Aktaş YY, Karabulut N. A Survey on Turkish nursing students' perception of clinical learning environment and its association with academic motivation and clinical decision making. Nurse Education Today 2016;36:124-8
39. Vahedi S, Esmaeel poor K, Zamanzadeh V, Ataee zade A. The nursing students' motivational profile and its relationship to their academic achievement:A person-oriented approach. Quarterly Journal of Nursing Management 2012;1:36-46 [Persian]
40. Sarhadhi M, Mazloum S, Arbozia M. The Academic Motivation and Related Factors in Students of Zahedan School of Nursing and Midwifery. Horizon of Medical Education Development 2022; 13: 71-84 [Persian]
41. Kosgeroglu N, Acat MB, Ayranci U, Ozabaci N, Erkal S. An investigation on nursing, midwifery and health care students' learning motivation in Turkey. Nurse Education Practice 2009;9:331-9
42. Bråten I, Olaussen BS. The motivational development of Norwegian nursing students over the college years. Learning in Health and Social care 2007;6:27-43
43. Saeedi M, Parvizy S. Strategies to promote academic motivation in nursing students: A qualitative study. Journal of Education and Health Promotion 2019;8:86
44. Mohamed Mohamed Bayoumy H, Alsayed S. Investigating Relationship of Perceived Learning Engagement, Motivation, and Academic Performance Among Nursing Students: A Multisite Study. Advances in Medical Education and Practice 2021;12:351-69
45. Shareinia H, Seyed Mohamadi Sn, Saadati n, Rezadost f, Mohammadian B, ِEbrahimi N. Assessment of Procrastination, Academic Burnout, Academic Performance and Related Factors in Nursing Students of Gonabad School of Nursing and Midwifery in 2016. Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences 2019;11:12-9 [Persian]
46. Oudi D, Abadi NA, Pasban F, Kianfar S. Determining the effective factors on educational motivation in nursing students. Modern Care Journal 2006;3:35
47. Kaliani M, Sharifi F, Moattari M, Jamshidi N, Karimi S. Decrease in motivation of nursing students: A qualitative study nursing research. Iranian Journal of Nursing Research 2011;6:39-47
48. Jirwe M, Rudman A. Why choose a career in nursing? Journal of Advanced Nursing 2012;68:1615-23
49. Andrew S, Salamonson Y, Weaver R, Smith A, O'Reilly R, Taylor C. Hate the course or hate to go: Semester differences in first year nursing attrition. Nurse Education Today 2008;28:865-72
50. Nasrin H, Soroor P, Soodabeh J. Nursing challenges in motivating nursing students through clinical education: a grounded theory study. Nursing Research and Practice 2012;1:161359
51. Hakim A, Azimi N, Latifi M, Ghalvandi H. Nursing students viewpoints about educational motivation and its related factors in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. Research in Medical Education 2015;7:35-44 [Persian]
52. Sarhadi M, Mazloom S, Soltani Nejad S, Arbozia M. The Academic Motivation and Related Factors in Students of Zahedan School of Nursing and Midwifery. Horizon of Medical Education Development 2022;13:84-71
53. Roohi G, Asayesh H. Students' academic motivation in Golestan university of medical sciences. Iranian Journal of Medical Education 2012;12:152-9 [Persian]
54. Asadzadeh F Mostafa zade F, Sadeghi S. A Survey of the Motivation of Nursing Students toward Their Field of Study Selection. Journal of Health & Care 2012;14:9-15
55. Allari RS, Zyoud AH, Atout M, Hasan AA-H, Alsaleh E, Khalil M, et al. The motivating factors for studying nursing: students' perception. Journal of pharmaceutical negative results 2023:3088-99
56. Jannesar Hoseinie L, Farmanbar R, Pourshaikhian M, kazemnejad Leili E. Relationship between Nursing Students Motivation Level and Academic Achievement Based on Self Determination Theory. Journal of Research Development in Nursing and Midwifery 2014;11:68-74
57. Aslani F, Ahmadi M, Gheibizadeh M, Heydari Y, NouriKian F. Examining academic motivation and academic satisfaction of nursing students of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences during the COVID 19 pandemic. Qom University of Medical Sciences Journal 2024;18

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]

58. Sharififard F, Asayesh H, Nourozi K, Hosseini MA, Taheri Kharameh Z. The Relationship between Motivation and Academic burnout in Nursing and Paramedical Students of Qom University of Medical Sciences, Iran. Qom University of Medical Sciences Journal 2016;9:72-8 [Persian]
59. Hassankhani H, Mohajjel Aghdam A, Rahmani A, Mohammadpoorfard Z. The relationship between learning motivation and self efficacy among nursing students. Research and Development in Medical Education 2015;4:97-101
60. El-Sayed MM, Mousa MAE-G, Abd-Elhamid EAE-F. Academic Motivation, Academic Self-Efficacy and Perceived Social Support among Undergraduate Nursing Students, Alexandria University, Egypt. Assiut Scientific Nursing Journal 2021;9:76-86
61. Vahedian-Azimi A, Moayed M-S. The relationship between self-esteem and academic motivation among postgraduate nursing students: a cross-sectional study. International Journal of Behavioral Sciences 2021;15:113-9
62. Fathi A, Sharifi Rahnemo S, Mahmodyan Khosroshahi N, Abbasi F, Sharifi Rahnemo M. The Role of Psychological and Social Well-being on the Academic Motivation of Nursing Students through the Mediation of Academic Civic Behaviors. Journal of Health and Care 2024;26:63-75
63. Ryan RM, Deci EL. Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. Contemporary Educational Psychology 2020;61:101860
64. Sharif F, Masoumi S. A qualitative study of nursing student experiences of clinical practice. BMC Nursing 2005;4:6 [Persian]
65. Andrew S, Salamonson Y, Weaver R, Smith A, O'Reilly R, Taylor C. Hate the course or hate to go: semester differences in first year nursing attrition. Nurse Education Today 2008;28:865-72
66. Paula R, Machado JL, Machado V. Undergraduate Nursing Students' Motivation for Learning. Creative Education 2021;12:2180-95
67. Torabi T, Bayani A, Saemi H, Akbari H. Investigating the necessity of designing a curriculum for learning and study skills in the Iranian higher education system. Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences 2022;15:368-75 [Persian]
68. Rashad S. Nursing Students' Attitudes toward Nursing Profession and its Relation to Study Adjustment. International Journal of Nursing Didactics 2019;09:09-16
69. Mirzabeigi G, Salemi S, Sanjari M, Shirazi F, Heidari S, Maleki S. Job Satisfaction among Iranian Nurses. Journal of Hayat 2009;15:49-59
70. Vreugdenhil J, Broeksma L, Dobber J, Kusurkar RA. Routines mediate educational solutions in clinical practice: A discussion paper on design-based research. Nurse Education in Practice 2025;83:104279
71. Fadavi Roodsari A, Salehi K, Khodaie E, Moghadamzadeh A, Javadipour M. Representation of Psychological, Functional, and Behavioral Signs of Academic Failure of Undergraduate Students in University of Tehran. Journal of Applied Psychological Research 2020;10:111-40 [Persian]
72. Najafi Kolyaee M, Sharif F, Moatari M,Jamshidi N, Karimi S. Decrease in motivation of nursing students: A qualitative study. Iran Journal Nursing Research 2011;6:39-47 [Persian]
73. Walker CO, Greene BA, Mansell RA. Identification with academics, intrinsic/extrinsic motivation, and self-efficacy as predictors of cognitive engagement. Learning and Individual Differences 2006;16:1-12
74. Rastegar Khaled A. The Effect of gender Differences on the Academic Achivement Motivation. Women's Strategic Studies 2011;13:81-124 [Persian]

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-09-15]